

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

10 oktober 2023

Kenmerk

Z/23/063433 / D/23/121010

Portefeuillehouder

Jelmer Vierstra

Portefeuille

Financiën

Opsteller

Smits, Rob

Onderwerp

Septembercirculaire 2023 en BUIG gelden

Kennisnemen van

De ontwikkeling van de algemene uitkering gemeentefonds naar aanleiding van de septembercirculaire 2023 en de ontwikkeling van de BUIG budgetten.

Inleiding

De septembercirculaire 2023 over de algemene uitkering gemeentefonds is ontvangen. Tevens zijn de macrobudgetten BUIG bekend geworden. De uitkomsten over de jaren 2023-2027 worden in deze raadsinformatiebrief aan uw raad gepresenteerd.

Kernboodschap

Gemeenten ontvangen een bijdrage van de Rijksoverheid vanuit het gemeentefonds (GF). Hiermee betalen zij een deel van hun uitgaven. Gemeenten mogen zelf bepalen waar ze dit geld aan besteden. Zij leggen daarover verantwoording af aan de gemeenteraad. De totale uitkering uit het GF wordt verschillende keren per jaar geactualiseerd in circulaire.

De belangrijkste onderwerpen in de septembercirculaire 2023 zijn:

- BTW-compensatiefonds;
- Accressen;
- Taakmutaties;
- decentralisatie-uitkeringen.

Daarnaast zijn eind september ook de voorlopige BUIG budgetten (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) voor 2024 bekend geworden en zijn de definitieve budgetten voor 2023 bekendgemaakt.

BTW-Compensatiefonds (BCF)

Het BCF-plafond bedraagt 3,9 miljard euro in 2023. Als de gezamenlijke declaraties van alle gemeenten onder het plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. In de septembercirculaire wordt een voorschot verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. In de meircirculaire volgend op het kalenderjaar volgt dan de afrekening.

In 2023 is een voorschot van 359 miljoen euro op de onderschrijding van het BTW-compensatiefonds (BCF) toegevoegd aan het gemeentefonds. Dit is de belangrijkste oorzaak van de positieve uitkomst 2023 van de septembercirculaire. Voor

Woerden is dit een incidenteel voordeel van afgerond 908.000 euro.

Accressen

Het zogeheten accres is de beweging waardoor de extra uitgaven en bezuinigingen vanuit het Rijk direct invloed hebben op de omvang van de algemene uitkering. Het accres is dus eigenlijk de autonome ontwikkeling van de algemene uitkering. Onderdeel van dit accres is de loon- en prijsbijstellingen (indexaties).

De accressen voor de loon- en prijsontwikkeling zijn van 2024 tot en met 2028 bijgewerkt. Het accres is gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijging en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reeel accres.

Sinds de meicirculaire 2022 is het volumedeel bevroren tot en met 2025. Vooruitlopend op een nieuwe financieringssysteem heeft het kabinet in de septembercirculaire 2022 eenmalig 1 miljard euro extra beschikbaar gesteld in 2026. Het volumedeel staat hierdoor vast tot en met 2026. Bij de voorjaarsnota 2023 van het Rijk is dit bedrag structureel gemaakt en is besloten om de volumeontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. De indexatie voor het volumedeel wordt vanaf 2027 gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product.

In onderstaande tabel zijn de financiële gevolgen van het accres en andere kleine mutaties voor de jaren 2024-2027 weergegeven (bedragen x 1.000).

Vooruitlopend op de septembercirculaire is reeds 1 miljoen euro in de begroting 2024-2027 opgenomen.

	2024	2025	2026	2027
verschil	+ 1.163	+ 1.067	+ 900	+2.423
reeds verwerkt in begroting	- 1.000	- 1.000	- 1.000	- 1.000
saldo	+ 163	+ 67	-100	+1.423

BUIG-budgetten

De Rijksoverheid heeft het definitieve macrobudget 2023 en het voorlopige macrobudget 2024 voor de bijstandsbudgetten bekend gemaakt.

Het totale macrobudget voor 2023 bedraagt 6.658 miljoen euro en het totale macrobudget voor 2024 bedraagt 6.959 miljoen euro. Binnen het macrobudget maken we onderscheid tussen enerzijds het budget bijstandsuitkeringen, waar de algemene bijstand, IOAW, IOAZ en het Bbz 2004 onder vallen, en anderzijds het budget voor het verstrekken van loonkostensubsidie (LKS).

In de raadsinformatiebrief Ferm Werk Q2 rapportage worden de extra inkomsten uit deze BUIG inkomsten nader toegelicht.

Taakmutaties

Voor Woerden zijn twee nieuwe taakmutaties van belang, nl. Bijzondere bijstand en vroegsignalering (eenmalig in 2024) en Rijksvaccinatieprogramma structureel.

Het kabinet stelt eenmalig in 2024 extra geld beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Voor Woerden betreft dit een bedrag van afgerond 84.000 euro.

De uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie wordt overgedragen aan de gemeenten. Hiervoor worden de bijbehorende middelen aan het gemeentefonds toegevoegd. Voor Woerden fluctueren de jaarlijkse bedragen rond de 10.000 en 11.000 euro.

Aan de lastenkant worden de ontvangen gelden ook geraamd, zodat de taakmutaties budgettair neutraal worden verwerkt.

Decentralisatie-uitkeringen (DU)

Voor de jaren 2023-2026 is er een nieuwe decentralisatie-uitkering (DU) beschikbaar voor Woerden, nl. Impulsgelden weerbaar bestuur. Deze gelden zijn bedoeld voor een beveiligingsadvies ten behoeve van een veilige woonplek van decentrale bestuurders. Hiervoor is een vast bedrag per gemeente beschikbaar van 7.062 euro per jaar.

Aan de lastenkant worden de ontvangen gelden ook geraamd, zodat het bedrag budgettair neutraal wordt verwerkt.

Financiën

2023

De septembercirculaire 2023 komt afgerond 1.013.000 euro voordelig uit ten opzichte van de meicirculaire 2023. Het BUIG-budget 2023 komt afgerond 241.000 euro voordelig uit ten opzichte van de begroting 2023. Hierdoor ontstaat een positief financieel effect van 1.254.000 euro, wat wordt verwerkt in de najaarsrapportage 2023.

2024-2027

De septembercirculaire 2023 en het BUIG budget 2024 geeft het volgende effect te zien voor de begroting 2024-2027 (bedragen x 1.000).

Hierbij wordt opgemerkt dat in de bedragen septembercirculaire 2023 al rekening is gehouden met het bedrag van 1 miljoen euro, wat vooruitlopend op de septembercirculaire in de begroting 2024-2027 is opgenomen.

	2024	2025	2026	2027
Saldo begroting 2024-2027	0	- 88	- 7.368	- 7.846
Centraal brug Defensie eiland (rbs 14-9-2023)	0	- 12	- 12	- 12
Septemercirculaire 2023	+ 163	+ 67	- 100	+ 1.423
BUIG budget	+ 1.712	+ 1.712	+1.712	+1.712
Taakmutaties	BN	BN	BN	BN
Decentralisatie-uitkeringen (DU)	BN	BN	BN	BN
Saldo	+ 1.875	+ 1.679	- 5.768	- 4.723

+ voordelig

- nadelig

Vervolg

De berekening 2023 wordt verwerkt in de najaarsrapportage 2023.

De berekening 2024-2027 wordt verwerkt in de voorjaarsrapportage 2024.

Bijlagen

NVT